

bestaan. Hoezeer haar ontologie aan veranderende ideeën werd onderworpen, de beelden bleven (be)staan, door drongen van een kameleontische immuniteit. Beelden vinden dus niet hun grond in het discursieve, ze hebben een bepaalde autonomie, een logische superioriteit ten aanzien van die discursiviteit.

Het is hier dat een medium – dat zichzelf tot taak gaf door momentane registraties de logische loop van de geschiedenis te reveleren – zijn kader ongewild te buiten ging. Hoezeer ze ook poogt een bevatbare vorm aan die geschiedenis te geven, een *devoir de mémoire*, het beeld problematiseert in essentie onze verhouding tot het verleden, en bij extensie tot het begrip tijd.

Semiologie heeft ons geleerd het proces van betekening, de historische context, de heersende ideologie, de doxa in rekenschap te brengen bij een lectuur van tekens.

Het zet deze context in een actieve relatie tot het beeld.

In de eerste plaats omdat het schatplichtig is aan het betekend gebeuren van de wereld.

Het is deze relatie van het beeld tot iets wat het te buiten gaat die de complexiteit van de fotografie bepaalt, wat fotografie ook onherleidbaar tot een formalisme maakt.

Het is net die potentiële maar noodzakelijke relatie, die mij interesseert. In de mate dat er ambigüiteit is, wordt de lectuur van het beeld een actief en meerzijdig gebeuren en niet gewoon een analytisch ontrafelen van de gebruikte codes.

In de mate dat de intentie van het gebaar enigmatisch blijft, behoudt het beeld zijn zeggingskracht, zijn validiteit.

Om het gevaar voor relativisme en cynisme dat deze potentiële betekenissen door vrije associaties in zich dragen, tegen te gaan, poog ik het beeld van een intern conflict of zelfs contradictie te voorzien. En dit conflict of deze contradictie als een *mise-en-abîme* te hanteren, om de actieve lectuur van de kijker te stimuleren, en mogelijk het proces van die lectuur te reveleren.

Het singuliere karakter van het beeld hangt af van zijn intern weerstandsvermogen. De schatplichtigheid van het beeld aan de wereld, het feit dat er een verankering van de blik is op de wereld, geeft de vrijheid om het metaforische, het fictionele te hanteren, omdat die beelden in ultimo enkel verantwoording moeten afleggen aan *het leven zelf*.

Naar de singulariteit van een beeld zoeken, betekent tegelijk het beeld een universaliteit, een *openheid* te geven.

Maar hoe dan met een technisch medium als fotografie, los van een historicistische benadering, zo'n aanspraak maken? Zonder in veralgemening, typificatie en categorisering te treden?

Is het openstellen van een beeld, zijn iconisering, dan niet hetzelfde als dat beeld van een potentialiteit te voorzien, een simultaneïteit aan verschillende discours te geven, het verschillende perspectieven te verlenen? En dus om de veelheid aan discours te benutten, zonder bijvoorbeeld fotografie te reduceren tot schilderkunst, of deze te ondoen van een weifelende houding tussen feit en fictie.

Het zou dan de manier zijn waarop een beeld adaptief is ten aanzien van een context die het iconische, singuliere karakter van een beeld zou bepalen.

Het gaat niet om een herroepen van het particuliere van die beelden. Wel om een poging een praktijk te construeren die dat particuliere in al z'n complexiteit, als enige toegang tot het universele, aanreikt.